FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea Babeş–Bolyai, Cluj–Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Greco-Catolică
1.3 Departamentul	Departamentul Cluj
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licenţă
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologie greco-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	**KLR0111 Istoria Bisericii IV (Istoria Bisericii româneşti din Transilvania)**						
2.2 Titularul activităţilor de curs			Dan Ruscu				
2.3 Titularul activităţilor de seminar			Dan Ruscu				
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învăţământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuţia fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					10
Tutoriat					2
Examinări					10
Alte activităţi:					0

3.7 Total ore studiu individual	42
3.8 Total ore pe semestru	98
3.9 Numărul de credite	4

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competenţe	•

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 De desfăşurare a cursului	•
5.2 De desfăşurare a seminarului/laboratorului	•

6. Competenţele specifice acumulate

Competenţe profesionale	Stabilirea faptelor istorice pe baza informaţiilor din sursele primare şi interpretarea lor în spirit ecumenic/universal. Raportarea critică a tradiţiilor ecleziastice la sursele primare. Realizarea concordanţei între magisteriul Bisericii şi evoluţia acesteia în timp. Buna utilizare a conceptelor şi metodelor de bază ale istoriei şi teologiei.
Competenţe transversale	Îndeplinirea la termen, riguroasă şi responsabilă, în condiţii de eficienţă şi eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activităţii ştiinţifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare şi respingerea plagiatului. Căutarea, identificarea şi utilizarea unor metode şi tehnici eficiente de învăţare; conştientizarea motivaţiilor extrinseci şi intrinseci ale învăţării continue.

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Cursul propune parcurgerea evoluţiei în timp a creştinismului pe teritoriul Transilvaniei, constituirea celor două Biserici româneşti, ortodoxă şi greco-catolică şi evoluţia lor, încercînd să ofere o imagine dincolo de limitele confesionale.
7.2 Obiectivele specifice	• Cursul este o introducere în istoria ecleziastică a Transilvaniei, urmărind evoluţia în timp a Bisericii, apoi a Bisericilor, româneşti. Această evoluţie este prezentată urmînd marile etape ale istoriei Transilvaniei: epoca voievodatului, cea a principatului autonom, cea a stăpînirii austriece, cea austro-ungară şi cea de după 1918. Din epoca unirii cu Roma a Bisericii românilor din Transilvania, cursul urmează mai îndeaproape evoluţia în timp a noii confesiuni greco-catolice, încercînd să surprindă momentele principale. Nu este însă neglijată nici evoluţia Bisericii ortodoxe, urmărită în momentele ei esenţiale, fără de care peisajul ecleziastic al Transilvaniei ar rămîne incomplet. • Cursul este însoţit de un seminar în cadrul căruia vor fi discutate sursele referitoare la principalele momente ale istoriei ecleziastice româneşti, ceea ce va permite studenţilor un contact nemijlocit cu problematica studiată.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
01. Introducere	prelegere	
02. Creştinismul pe teritoriul fostei Dacii romane	prelegere	
03. Slavonismul cultural şi liturghia bizantino-slavă	prelegere	
04. Biserica românilor în Voievodatul Transilvaniei	prelegere	
05. Principatul Transilvaniei şi Reforma protestantă	prelegere	
06. Reforma în mediul românesc din Transilvania	prelegere	

07. Transilvania sub stăpînire austriacă: Contrareforma şi românii	prelegere	
08. Sinoadele de unire ale Bisericii româneşti din Transilvania cu Biserica Romei	prelegere	
09. Începuturile Bisericii Române Unite	prelegere	
10. Bisericile româneşti din Transilvania în sec. XVIII. Inocenţiu Micu-Klein şi Şcoala Ardeleană	prelegere	
11. Bisericile româneşti în sec. XIX: întemeierea Mitropoliilor la Blaj şi Sibiu	prelegere	
12. Bisericile româneşti din Transilvania în sec. XX: situaţia în contextul Unirii din 1918	prelegere	
13. Bisericile româneşti în perioada comunistă	prelegere	
14. Recapitulare generală	discuţie	

Bibliografie:

Bărbulescu, M./Deletant, D./Hitchins, K./Papacostea, Ş./Teodor, P., *Istoria României*, Bucureşti 1998

Ghişa, C., *Biserica Greco-Catolică din Transilvania (1700-1850): elaborarea discursului identitar*, Cluj 2006

Hitchins, K., *Cultură şi naţionalitate în Transilvania*, Cluj 1972

Păcurariu, M., *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. I-III, Bucureşti 1991-1994

Suttner, E. Chr., *Teologie şi biserică la români: de la creştinare pînă în secolul XX*, Târgu Lăpuş 2011

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observaţii
01. Sursele scrise şi arheologice ale creştinismului în fosta provincie Dacia	discuţie/surse	
02. Sursele scrise şi arheologice ale creştinismului în Moesia Inferior şi Scythia Minor (Dobrogea)	discuţie/surse	
03. Biserica bizantină şi Ţările Române	discuţie/surse	
04. Biserica românească din Ungaria medievală	discuţie/surse	
05. Reforma şi Biserica românilor din Transilvania	discuţie/surse	
06. Documentele unirii cu Roma	discuţie/surse	
07. Bisericile româneşti din Transilvania în sec. XVIII	discuţie/surse	

Bibliografie:

Bernath, M., *Habsburgii şi începuturile naţiunii române*, Cluj 1994
Bucur, M., *Din istoria Bisericii Greco-Catolice Române 1918-1953*, Cluj 2003
Dumitran, D., *Un timp al reformelor: Biserica greco-catolică din Transilvania sub conducerea episcopului Ioan Bob*, Bucureşti 2005
Ghitta, O., *Naşterea unei Biserici*, Cluj 2001
Gillet, O., *Religie şi naţionalism. Ideologia Bisericii Ortodoxe Române sub regimul comunist*, Bucureşti 2001
Sima, A. V., *Affirming Identity: the Romanian Greek-Catholic Church at the Time of the First Vatican Council*, Milano 2013
Vasile, C., *Între Vatican şi Kremlin. Biserica Greco-Catolică în timpul regimului comunist*, Bucureşti 2004
Zugravu, N., *Geneza creştinismului popular al românilor*, Bucureşti 1997

- sursele vor fi puse la dispoziţia studenţilor în cadrul seminarului

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

-

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	capacitatea de a prezenta coerent un proces istoric	redactarea unui referat	50%
10.5 Seminar/laborator	capacitatea de a analiza corect o sursă istorică, încadrînd-o în context	prezentarea referatului	50%
10.6 Standard minim de performanţă			
• cunoaşterea datelor esenţiale ale unui proces istoric • recunoaşterea contextului istoric în care a fost creată o anumită sursă primară			

Data completării — Semnătura titularului de curs — Semnătura titularului de seminar

27.04.2017

Data avizării în departament — Semnătura directorului de departament

17.04.2019

